

både faglige og personlige kompetencer, bl.a. med innovation og iværksætterkultur som perspektiv. Disse forandringer stiller nye krav til undervisningens organisering og til arbejdsformerne.

Øget internationalisering inden for teknologi, økonomi, videnskab, kultur og uddannelse indebærer, at omlægninger af uddannelserne, udvikling af ny faglighed og relevante kompetencer, som matcher behovene i et videnssamfund, er helt afgørende for, at Danmark kan være i front.

En yderligere forandringsfaktor og udfordring for skolerne og uddannelsessystemet er kravene om en rationel og effektiv ressourceudnyttelse.

Hos mange elever ses en tendens til forsømmelser, manglende forberedelse til undervisningen og øvrige tegn på begrænset engagement og ansvarlighed for egen uddannelse og for aktiviteterne på skolen. Det er udtryk for en skæv udvikling. Hertil kommer de udfordringer, skolerne har vedrørende frafald, skifte mellem uddannelserne og overgangen fra folkeskolen. Udfordringerne ved overgangen til videregående uddannelse er ikke mindre og forbliver i for høj grad et uløst problem, der giver sig udslag i udskydelse af uddannelsesvalg, sen påbegyndelse af videregående uddannelse og et efterfølgende for stort frafald på mange videregående uddannelser.

Der er selvsagt også klare kvaliteter i uddannelserne, som skal fastholdes, men de nævnte problemer understreger behovet for forandringer. Disse vilkår og udfordringer er ikke specielle for de gymnasiale uddannelser, men ses også i andre dele af uddannelsessystemet. Med en central placering mellem grundskole og videregående uddannelser er det imidlertid i særlig grad vigtigt, at love og bekendtgørelser for de gymnasiale uddannelser giver skolerne i denne sektor mulighed for på en mere hensigtsmæssig måde at imødekomme forandringsbehovet.

De kommende reformer på det gymnasiale område vedrører i særlig grad det almene gymnasium og hf. De erhvervsgymnasiale uddannelser blev reformeret i midten af 90'erne, og der er siden fulgt op med evalueringer og yderligere fornyelser. Ændringerne af disse uddannelser vil derfor især være af strukturel art.

Også i de almen-gymnasiale uddannelser er der sket løbende forandringer i undervisning og eksamen, bl.a. understøttet af centralt iværksatte forsøgs- og udviklingsprogrammer, senest *Ud-*

viklingsprogrammet for fremtidens ungdomsuddannelser, der blev igangsat med Folketingets beslutning i 1999. Men selv om der løbende gennemføres fornyelser i undervisningen, rummer uddannelserne i kraft af regler, aftaler, kultur og tradition en inerti, som begrænser den fornyelse, der reelt er brug for. Derfor er der behov for egentlige reformer. Regeringens forslag hertil bygger bl.a. på resultaterne fra de seneste års forsøgs- og udviklingsprogrammer.

1.2 Reformernes mål og midler

I svaret på de udfordringer, der er nævnt ovenfor, har regeringen taget udgangspunkt i følgende overordnede mål:

- Styrkelse af de gymnasiale uddannelsers studieforbereende karakter gennem en øget vægt på fagligheden og den reelle studiekompetence – forstået som den enkeltes forudsætninger for at kunne gennemføre en videregående uddannelse
- Opdatering og udbygning af uddannelsernes almendannende karakter gennem en indholdsmæssig fornyelse af fagene, øget samspil mellem fagene og øget inddragelse af naturvidenskabelige dimensioner
- Øget fleksibilitet og bedre samordning mellem uddannelserne indbyrdes.

Med henblik på at styrke elevernes faglige og personlige kompetencer indføres med reformerne af de gymnasiale uddannelser følgende centrale elementer:

- Øget vægt på mål for undervisningen og på samspil mellem de enkelte fag
- Indførelse af elevaktiverende arbejdsformer og nye eksamensformer, der afspejler målene for undervisningen
- Nye krav til elevernes aktive deltagelse i undervisningen
- Etablering af et grundforløb på ½ år i de 3-årige uddannelser, som ud over at lægge grundlaget for den faglige fordybelse og valget af studieretning fokuserer på elevernes almene dannelse og i praksis introducerer dem til gymnasial undervisning og metode
- Etablering af et studieretningsforløb på 2½ år i de 3-årige uddannelser med styrket grundlag for faglig fordybelse.

Med henblik på at kvalificere elevernes valg af uddannelse samt at styrke sammenhængen og fleksibiliteten i uddannelsessystemet indføres følgende ændringer:

- Der etableres et system af gymnasiale uddannelser med en skærpet profil for den enkelte